Lietas Nr. C37115715
Lietas arhīva Nr. C-0243-16/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Tukumā, 2016.gada 15.februārī

Tukuma rajona tiesa
tiesnese K.Vanaga
ar tiesas sēdes sekretāri S.Stalbergu,
atklātā tiesas sēdē, videokonferences režīmā, 2016.gada 1.februāri izskatīja civillietu AS „DNB banka" prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu.
Tiesa

konstatēja

2015.gada 26.augustā Tukuma rajona tiesā saņemts AS „DNB banka" (pirms nosaukuma maiņas AS DnB NORD Banka) prasības pieteikums pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu, kurā norādīts, ka 2008.gada 15.aprīlī starp AS „DNB banka" (turpmāk tekstā prasītāja) un /pers. A/ (turpmāk tekstā atbildētājs Nr.1) kā kredīta ņēmēju, noslēgts kredīta līgumu Nr. 1720/8H36. Atbilstoši kredīta līgumam prasītāja izsniedza atbildētājam Nr.1 aizdevumu 46209 *euro* apmērā.

No kredīta līguma izrietošo saistību izpilde tika nodrošināta ar hipotēku uz atbildētājam Nr.1 piederošo nekustamo īpašumu Talsu šosejā 31, k-1-48, Jūrmalā, par ko puses 2008.gada 15.aprīlī noslēdza ķīlas līgumu Nr.1720/8H36-1. 2008.gada 15.aprīlī starp prasītāju un /pers. B/ (turpmāk tekstā atbildētājs Nr.2) noslēgts galvojuma līgumu Nr.1720/8H36-2.

Prasītāja norāda, ka atbildētājs Nr.1 kopš 2009.gada 21.decembra kavē pamatsummas maksājumus un no 2010.gada 22.marta procentu maksājumus. Ņemot vērā minēto, prasītāja vienpusēji atkāpās no kredīta līguma ar 2015.gada 21.jūliju un pieprasīja izpildīt kredīta līgumā noteiktās maksājuma saistības. Prasītāja 2015.gada 21.jūlijā atbildētājiem nosūtīja ierakstītā vēstulē pirmstiesas brīdinājumu par parāda saistībām.

Līdz šī prasības pieteikuma sastādīšanas brīdim kredīta līguma izrietošās saistības nav izpildītas.

Pamatojoties uz Civillikuma 1., 5., 1278., 1280., 1286., 1309., 1319., 1587., 1589., 1651., 1652.panta 3.punktu, 1692., 1695., 1698., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1754., 1755., 1756., 1757., 1764., 1765., 1934., 1946.pantu, Civilprocesa likuma 1., 24., 34., 41., 78., 80., 127.-130., 195.pantu, prasītāja lūdz piedzīt no /pers. A/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. B/, pamatparādu 44906,11 *euro*, procentus par kredīta izmantošanu 13203,71 *euro*, līgumsodu 3622,98 *euro*, visus tiesāšanās izdevumus, noteikt prasītājas tiesības no 2015.gada 22.jūlija līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā.

2015.gada 5.oktobrī Tukuma rajona tiesā saņemts /pers. A/ paskaidrojums, kurā atbildētājs Nr.1 norāda, ka prasību neatzīst, jo sakarā ar faktiskiem apstākļiem, atbildētājs nespēj veikt maksājumus par saņemto kredītu, jo atrodas ieslodzījuma vietā. Paskaidro, ka /pers. B/ nav ņēmis kredītu, bet bija tikai galvotājs, arī viņš pašreiz atrodas ieslodzījuma vietā.

2015.gada 5.oktobrī Tukuma rajona tiesā saņemts /pers. B/ paskaidrojums, kurš ir identisks /pers. A/ paskaidrojumam.

2015.gada 29.oktobrī Tukuma rajona tiesā saņemti atbildētāju paskaidrojumi. Paskaidrojumos norādīts, ka prasītāja nav veikusi visus pirmstiesas pasākumus, lai rastu iespēju atrisināt atbildētāju radušās problēmas sakarā ar parāda maksājumiem, ko paredz Civilprocesa normas. Prasītāja nav piedāvājusi veikt izlīgumu vai vienoties par mediācijas veikšanu. Atbildētāji uzskata, ka izlīgums šajā strīdā starp prasītāju ir iespējams, jo atbildētājs /pers. A/ neatsakās veikt maksājumus par saņemto kredītu, taču sakarā ar radušos situāciju, kas /pers. A/ liedz turpināt veikt regulārus kredīta maksājumus, būtu jāveic kredīta līguma restrukturizāciju, izdarot līgumā grozījumus, lai /pers. A/ varētu atsākt kredīta maksājumu veikšanu. Atbildētāji norāda, ka apmierinot prasītājas prasību, prasītājai būs liegta iespēja atgūt izsniegto kredīta summu, jo tikai ar atbildētāja /pers. A/ labprātīgu parāda maksāšanu, strādājot un pelnot naudu, prasītājai būs iespējams atgūt parādu. Atbildētāji norāda uz 2015.gada 24.augusta prasības pieteikumu tiesai, kurā prasītāja nav izpildījusi Civilprocesa likuma 128.panta otrās daļas 5^1.punkta prasības, nav norādījusi ziņas par mediācijas izmantošanu strīda risināšanai pirms vēršanās tiesā. Atbildētāji vēlas pirms lietas izskatīšanas tiesas sēdē izmantot mediāciju. Norāda, ka no Tukuma rajona tiesas nav saņēmuši informāciju par iespēju risināt strīdu, izmantojot mediāciju, kā to paredz Civilprocesa likuma 148.pants, tādēļ atbildētāji uzskata, ka nav pamats lietu skatīt tiesas sēdē, jo tiks pārkāpti Civilprocesa likuma noteiktās prasības, kas būtiski ierobežo atbildētāju tiesības uz taisnīgu tiesu.

Prasītājas pārstāve, SIA "Impero Lex" pārstāve /pers. E/ tiesas sēdē prasību uzturēja kā norādīts prasības pieteikumā. Norādīja, ka izlīgums nav iespējams. Atbildētājs ilgstoši nepilda savas saistības.

Tiesas sēdē atbildētāju pārstāvis /pers. F/ uzskatīja, ka ir iespējams noslēgt izlīgumu, jo atbildētāji atrodas ieslodzījumā vietā. Norādīja, ka paziņojumus par līguma izbeigšanu, prasītāja nosūtīja uz atbildētāju deklarēto dzīves vietu, nevis uz ieslodzījumu vietu. Lūdza atbildētājus atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Tiesas sēdē atbildētāji prasību neatzina. Norādīja, ka nav iespējams veikt kredīta maksājumus, jo atrodas ieslodzījuma vietā. Atbildētāji ir gatavi slēgt vienošanos, jo pēc notiesājoša sprieduma spēkā stāšanās, viņiem būs iespējams strādāt ieslodzījuma vietā un gūt ienākumus, no kuriem segt kredītu.

Noklausoties prasītājas pārstāves, atbildētāju pārstāvja un atbildētāju paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudot rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu, saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

No lietas materiālos esošā 2008.gada 15.aprīļa kredīta līguma Nr.1720/8H36, kas noslēgts starp AS „DnB NORD Banka" (tagad AS „DNB banka") un /pers. A/, redzams, ka atbildētājam piešķirts kredīts 46209 *euro* apmērā, ar procentu likmi 5,774% gadā, ar atmaksas termiņu līdz

2033.gada 14.aprīlim (lietas 10.-16.lapa).

Kredīta līgumā paredzēts, ka atbildētājs Nr.1 veic regulārus ik mēneša maksājumus, dzēšot aizdevuma pamatsummu un procentus.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja savas saistības izpildīja, pārskaitīja uz /pers. A/ bankas konta minēto aizdevuma summu. Aizdevuma izsniegšanu apliecina DnB NORD bank maksājuma uzdevumi kredīta pārskaitījumam (lietas 18.-200.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu, vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Saskaņā ar kredīta līguma II daļa 10.5.punkta 2.apakšpunktu, banka var vienpusēji atkāpties no līguma un prasīt kredītņēmēja pilnīgu līguma saistību pirmstermiņa izpildi, ja kredītņēmējs ilgāk kā 30 dienas neveic pilnā apmērā maksājumus saskaņā ar grafiku.

Atbildētāji nav apstrīdējuši norādīto, ka no 2009.gada 21.decembra netiek veikti ik mēneša pamatsummas maksājumi, bet no 2010.gada 22.marta netiek maksāti procenti. Tiesas sēdē atbildētāji atzina, ka maksājumus neveic.

No lietas materiāliem redzams, ka atbildētājiem 2015.gada 21.jūlijā uz viņu deklarētajām dzīves vietām nosūtīts brīdinājums, kurā prasītāja, atsaucoties uz kredīta līguma II daļas 10.5.punkta 2.apakšpunktu, kurā prasītāja norāda, ka vienpusēji atkāpjas no kredīta līguma ar 2015.gada 21.jūliju un pieprasa līdz 2015.gada 11.augustam atmaksāt visu parādu. Prasītāja norāda, ka, ja netiks veikta visa parāda samaksa, tad prasītāja, pamatojoties uz kredīta līguma, ķīlas līguma un galvojuma līguma noteikumiem, iesniegts tiesā prasības pieteikumu par parāda, procentu un tiesāšanās izdevumu piedziņu (lietas 51.lapa).

Atbildētāju pārstāvja iebildumi, ka paziņojums ir nosūtīts uz deklarēto dzīves vietu nevis faktisko atrašanās vietu, ir nepamatots, atbilstoši kredīta līguma 11.punktam un galvojuma līguma 9.punktam

Izvērtējot minēto, tiesa atzīst, ka atbilstoši noslēgtajam līgumam puses ir pielīgušas prasītājai tiesību, visu izsniegto aizdevumu un tā blakus maksājumus pieprasīt no atbildētājiem pirms termiņa, ja atbildētāji pienācīgi nepilda pielīgtās saistības. Kā izriet no lietas materiāliem, aizdevuma līgums izbeigts pirms termiņa 2015.gada 21.jūlijā. Līdz ar to prasītāja pamatoti lūdz piedzīt no atbildētājiem visu nesamaksāto aizdevumu pirms aizdevuma līgumā pielīgtā aizdevuma atmaksas beigu termiņa.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesības atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1934.pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Civillikuma 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

No lietas materiālos esošā parāda aprēķina redzams, ka neatmaksātā aizdevuma pamatsumma ir 44906,11 *euro*. Pamatparāda summas aprēķins nav apstrīdēts.

Tiesai nav ziņu, ka atbildētāji pamatparādu līdz lietas izskatīšanai būtu samaksājušas. Līdz ar to no atbildētājiem piedzenams neatmaksātais aizdevums 44906,11 *euro*.

Civillikuma 1753.pants nosaka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu. Civillikuma 1756.pants noteic pienākumu maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1946.pantu procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti, vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Kredīta līgums 3.punktā puses vienojušās, ka procentu likme ir 5,774 % gadā, kuru banka maina ik pēc 5 gadiem.

No lietas materiāliem redzams, ka procenti par aizdevuma lietošanu ir 13203,71 *euro*. Tie aprēķināti par laika periodu no 2010.gada 1.marta līdz 2015.gada 20.jūlijam.

Ievērojot, ka atbildētāji aizdevumu nav atmaksājuši, par tā lietošanu līdz kredīta līguma izbeigšanas dienai maksājami procenti.

Civillikuma 1716.pants nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu līgumsodu var pievienot katram līgumam un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Kredīta līguma II daļas 10.1.punktā norunāts, ja kredītņēmējs neveic maksājumus saskaņā ar grafiku, kā arī sākot ar desmito dienu no bankas vienpusējas atkāpšanās no līguma, kredītņēmējs maksā bankai līgumsodu 0,3 % dienā no nesamaksātās summas.

Tā kā līgumsods norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā, kreditors, ievērojot Civillikuma 1720.pantu, var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu.

No lietas materiāliem pievienotā parāda aprēķina redzams, ka līgumsods par nokavējumu par laika periodu no 2010.gada 1.septembra līdz 2014.gada 31.decembrim aprēķināts 45950,47 *euro* apmērā. Taču prasītāja samazinājusi līgumsodu līdz 3622,98 *euro*. Tiesa atzīst, ka prasītais līgumsods ir samērīgs un atbilstošs atbildētāju nokavētajām saistībām. Līgumsods nepārsniedz Civillikuma 1716.panta trešajā daļā noteikto apmēru. Pārbaudot lietas materiālus tiesa nesaskata prasītājas negodprātīgu rīcību, kas būtu par pamatu prasības noraidīšanai.

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu, galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda. Savukārt Civillikuma 1698.pants nosaka, ka galvinieks atbild nevienam par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem. Atbilstoši Civillikuma 1702.panta noteikumiem prasību var celt uzreiz pret galvinieku, ja tas uzņēmies saistību atbildēt kā pats parādnieks.

No lietas materiāliem redzams, ka 2008.gada 15.aprīlī starp prasītāju un atbildētāju /pers. B/ noslēgts galvojuma līgums Nr.1720/8H36-2 (lietas 17.lapa). Saskaņā ar lietas materiālos esošo galvojuma līguma 1.punktu, /pers. B/ uzņemas pienākumu atbildēta bankai par maksājumu saistību pienācīgu izpildi, kas izriet no bankas un /pers. A/ starpā 2008.gada 15.aprīlī noslēgtā kredīta līguma Nr.1720/8H36. Galvojuma līguma 3.punktā atbildētājs Nr.1 galvo par atbildētāja Nr.1 saistībām kā pats parādnieks.

Ņemot vērā, ka /pers. B/ galvojuma līgumā uzņemas saistību pret prasītāju kā pats galvenais parādnieks, prasītāja pamatoti vērsusies tiesā ar prasību piedzīt parādu arī no galvinieka, ja piedziņa nav iespējama no /pers. A/.

Tiesa uzskata, ka pie šādiem apstākļiem parāda summa, procenti par aizdevuma lietošanu, līgumsods un tiesāšanās izdevumi piedzenami no galvenā parādnieka – atbildētāja /pers. A/, nosakot, ka piedziņas neiespējamības gadījumā piedziņa vēršama uz galvinieku /pers. B/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, katrai pusei jāpierāda tie fakti uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Lietā nav iegūti pierādījumi, ka atbildētāji savas saistības lietā izpildījuši un parāda summu būtu pilnībā vai daļēji samaksājuši. Atbildētāji noslēgto aizdevuma un galvojuma līgumu nav apstrīdējuši, nav apstrīdējušas lietā iesniegto parāda, procentu un līgumsoda apmēru. Tādejādi prasība ir pilnībā apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu spriedumā nosakāmas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājām nokavējuma procentus 6% apmērā gadā no neatmaksātās pamatparāda summas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta noteikumiem, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli apmierinātai prasības daļai.

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja /pers. A/ bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. B/ par labu prasītājai piedzenami tās samaksātie tiesas izdevumi - valsts nodeva 1734,69 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,83 *euro*.

Likums neparedz atbrīvot atbildētājus no tiesas izdevumu piedziņas par labu prasītājai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, atbildētājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39., 42.pantam, no atbildētājiem par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 10,70 *euro*, kuri atbilstoši lietas izziņai maksājami par tiesas sūtījumiem un pārsniedz prasītājas samaksātos izdevumus.

Tiesas sēdē atbildētāju pārstāvis /pers. F/ iesniedza tiesai paziņojumus par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu civillietās, administratīvajās lietās un pārrobežu strīdus lietās.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumi Nr.1493 "Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību", no atbildētājiem piedzenami izdevumi 37 *euro* apmērā, kas saistīti ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu.

Tiesa, ņemot vērā to, ka no atbildētāji atrodas ieslodzījuma vietā un negūst ienākumus, atzīts, ka ir likumīgs pamats pilnībā atbrīvo atbildētājus no tiesas izdevumu piedziņas valsts ienākumos.

Tiesa nesaskata pamatu noteikt termiņu labprātīgai sprieduma izpildei, jo saistības nav pildītas ilgstoši, turklāt ievērojot atbildētāju materiālo stāvokli, nav pamata uzskatīt, ka atbildētāji spriedumu pildīs labprātīgi.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 93.panta pirmo daļu, 189. pantu, 190.pantu, 191.pantu, 192.pantu, 193.pantu, 195.pantu, 204.[1]pantu,

Tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS "DNB banka", reģ. Nr. 40003024725, pamatparādu 44906,11 *euro*, procentus par aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2010.gada 1.marta līdz 2015.gada 20.jūlijam 13203,71 *euro*, līgumsodu 3622,98 *euro* un tiesāšanās izdevumus - valsts nodevu 1734,69 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,83 *euro*, kopā piedzenot 63475,32 *euro* (sešdesmit trīs tūkstoši četri simti septiņdesmit pieci *euro*, trīsdesmit divi centi).

Saistību izpilde veicama prasītājas bankas kontā Nr./konta numurs/, bankas kods RIKOLV2X.

Noteikt AS "DNB banka", reģ. Nr. 40003024725, tiesības no 2015.gada 22.jūlija līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no piedzītās un nesamaksātās pamatparāda summas.

Atbrīvot /pers. A/, personas kods /personas kods/, un /pers. B/, personas kods /personas kods/, no valsts labā piedzenamajiem ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem 10,70 *euro* un izdevumiem par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu 37 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2016.gada 15.februāra, apelācijas sūdzību iesniedzot Tukuma rajona tiesā.

Tiesnese K.Vanaga